

RETSPOLITISK FORENING

HØRINGSSVAR

fra Retspolitisk Forening

vedrørende forslag til lov om ændring af udlændingeloven

(Skærpet meldepligt for udlændinge på tålt ophold, styrket kontrol med overholdelse af påbud om at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted samt forhøjelse af strafferammen for overtrædelse af en pålagt meldepligt eller et påbud om at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted)

Integrationsministeriets journalnr. 2008/4009-93

Indledningsvis skal det påpeges, at Retspolitisk Forening (RPF) ser med den yderste skepsis på brugen af administrativ udvisning, der er en alvorlig og meget indgribende foranstaltning ikke mindst overfor personer, der har opholdt sig længere tid her i landet. Administrativ udvisning har over sig et umiskendeligt præg af at være et stærkt arbitrært retsmiddel, der ikke giver adgang til kontradiktion og derfor er i grundlæggende modstrid med fundamentale retsstatslige principper.

Det foreliggende lovforslag er en skærpelse af de allerede gældende regler om tålt ophold for personer, der er udvist, men som ikke tvangsmæssigt kan udsendes af hensyn til Danmarks internationale forpligtelser. Det skal i denne sammenhæng understreges, at Danmarks manglende adgang til at foretage tvangsmæssige udsendelser til visse lande næppe kan lægges den pågældende udviste til last. En henvisning til, som den fremgår flere steder i lovforslagets bemærkninger, at de blot kan udrejse frivilligt forekommer besynderlig henset til, at næppe noget land, bortset fra hjemlandet, vil modtage personer, der er udvist som følge af kriminel adfærd. For så vidt angår personer, der opholder sig på tålt ophold efter afslag på anmodning om asyl, men som heller ikke kan udsendes på grund af refoulementforbudet, skal for fuldstændighedens skyld bemærkes, at disse personer intet ulovligt har foretaget sig.

Der er således tale om personer, der grundlæggende er yderst vanskeligt stillede, selvom de enten ikke er dømt for noget strafbart forhold eller har udstået den del af straffen, der ikke omfatter selve udvisningen. Hertil skal lægges, at de begrænsninger, der allerede efter gældende regler pålægges udviste, er af overordentlig snærende karakter. Dette gælder bl.a. forbudet mod lønnet arbejde, indgåelse af ægteskab, pålæg om bestemt opholdssted samt tildeling af sociale ydelser af særdeles beskedent omfang.

Lovforslaget er tilsyneladende overvejende begrundet i faren for terrorisme. Det forekommer derfor uforståeligt, hvorfor personer, der ikke er dømt for forhold, der falder ind under straffelovens terroristbestemmelser, skal omfattes af de foreslåede skærpselser. Dette gælder selvsagt personer, hvis eneste udvisningsgrund er afslag på asyl, men også personer, der er mistænkt for, men ikke

dømt for terrorisme og hvor mistankegrundlaget alene udgøres af et for domstolene, offentligheden og de pågældende selv utilgængeligt efterforskningsmateriale fra PET, eller personer, der har haft eller har sager, der verserer hos statsadvokaten for internationale straffesager.

Lovforslaget kan derfor alene forstås som ren chikane, hvor seriøse og anstændige formål forekommer fuldstændig udeladt. Retspolitisk Forening skal i denne sammenhæng bemærke, at de af visse politikere mod bedre vidende fremførte karakteristikker om de gældende regler for tålt ophold som ”dans på roser” og ”badeferie” understreger dette synspunkt.

Om lovforslagets enkelte bestemmelser skal RPF bemærke:

Ad § 1. Forslaget fastsætter ikke nogen daglig meldepligt, men forudsætter en sådan for personer, der er pålagt ophold i Center Sandholm. Det fremgår ikke af forslaget, hvorvidt de hidtil gældende regler om meldepligten har voldt vanskeligheder. For udlændinge, der ikke er pålagt ophold i Center Sandholm, gælder meldepligten overfor det lokale politi. Det fremgår heller ikke, at der har været problemer med overholdelse af denne bestemmelse. Det må antages, at de nye bestemmelser om meldepligten skal sikre, at politiet til enhver tid er bekendt med de pgl. personers opholdssted og bevægelser udenfor opholdsstedet. Hvis formålet er at forebygge terrorisme, forekommer en daglig meldepligt uden nævneværdig effekt, kommunikations- og samfærdselsmidlerne taget i betragtning.

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger til § 1, at meldepligten og muligheden for pålæg om at tage ophold på et bestemt opholdssted er et indgreb i individets ret til at færdes frit og til frit at vælge sit opholdssted. Dermed skal disse indgreb være i overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og opfylde et krav om proportionalitet med menneskerettighedskonventionens krav om hensyn til offentlig orden, national sikkerhed, forebyggelse af forbrydelser, beskyttelse af sundhed eller sædelighed eller for at beskytte andres rettigheder og frihedsrettigheder. Lovforslagets bemærkninger anfører, at da proportionalitetsbetingelsen løbende skal være opfyldt, kan det med tiden blive vanskeligere at begrunde sådanne indgreb, f.eks. hvis det viser sig fortsat at være umuligt at udsende den pågældende. Dette synspunkt kan RPF tilslutte sig.

Men det skal yderligere fremhæves, at proportionalitetsbetingelsen næppe kan antages at være opfyldt for en betydelig del af de udlændinge, der i dag er omfattet af bestemmelserne om tålt ophold. Dette gælder eksempelvis personer, hvis asylansøgning er afslået, og som alene opholder sig her i landet med henblik på udsendelse, men hvor udsendelse for tiden ikke kan finde sted. Tilsvarende gør sig gældende for personer, der ikke er dømt, men administrativt udvist alene på mistanke om at ville begå terrorhandlinger samt personer, der er dømt og har udstået den del af straffen, der ikke vedrører udvisningssanktionen. At det skulle være muligt at varetage de i konventionen opregnede hensyn samtidig med en skærpelse af meldepligt og skærpelse af pålæg om bestemt opholdssted forekommer ikke sandsynliggjort.

Samlet set er det RPF's konklusion, at en skærpelse af meldepligt og krav om bestemt opholdssted (Center Sandholm) bevæger sig langt ud over kanten for det tilladelige efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions protokol nr. 4 art. 2 nr. 3-4.

Afslutningsvis skal RPF anføre, at lovforslagets baggrund i en bestemt i offentligheden meget omtalt sag skaber væsentlig tvivl om seriøsiteten i regeringens dogme om en fast og fair udlændingepolitik. Det skal tillige bemærkes, at den hast, hvormed dette forslag skal gennemføres, de underlødige politikerkommentarer samt den uforsvarligt korte høringsfrist blot understreger, at regeringens hensigt ikke er en seriøs behandling af en uhyre følsom problemstilling, men tværtimod vil give endnu et skår i Danmarks i forvejen forringede anseelse i udlandet, når det gælder behandlingen af flygtninge og asylansøgere.

København, d. 18. november 2008

Bjørn Elmquist
formand

Leif Hermann
medlem af bestyrelsen